

Viera bez lásky je mŕtva

Generálna audiencia, ktorá sa uskutočnila v stredu vo vatikánskej Aule Pavla VI., zaplnenej pútnikmi z celého sveta sa niesla v ekumenickej atmosfére. Zúčastnili sa jej totiž členovia delegácie Arménskej apoštolskej cirkvi, ktorí sú v týchto dňoch na oficiálnej návšteve vo Vatikáne. Benedikt XVI. pozdravil vedúceho delegácie - katolikosa Arménov z Cilície Arama I., arménskych biskupov a členov sprievodu a pozval ich spoločne vzývať pomoc zhora na ceste k plnej

jednote, ktorá je túžbou
všetkých.

12.01.2009

Drahí bratia sestry,

minulú stredu som v katechéze
hovoril o tom, ako sa človek pred
Bohom môže stať spravodlivým.
Vedení sv. Pavlom sme videli, že
človek sa nedokáže urobiť
„spravodlivým“ vlastnými skutkami,
ale pred Bohom sa môže stať
skutočne spravodlivým len vďaka
tomu, že mu Boh daruje svoju
„spravodlivosť“ tým, že ho spojí s
Kristom, svojím Synom. A toto
zjednotenie s Kristom dosiahne
človek skrze vieru. V tomto zmysle
nám sv. Pavol hovorí: nie naše
skutky, ale naša viera nás robí
„spravodlivými“. Táto viera však nie
je len akousi myšlienkou, názorom

alebo ideou. Táto viera je spoločenstvom s Kristom, ktoré nám dáva Pán, a preto sa stáva životom, stáva sa pripodobnením jemu. Alebo, inými slovami, ak je viera pravá, ak je skutočná, stáva sa láskou, stáva sa milosrdnou láskou, prejavuje sa ako caritas. Viera bez takejto lásky, bez tohto svojho ovocia, by nebola pravá. Bola by to mŕtva viera.

V predchádzajúcej katechéze sme teda zistili, že jestvujú dve roviny: jedna, ktorá nezávisí od nášho konania, od našich skutkov na dosiahnutie spásy, a druhá, ktorá pochádza z „ospravedlnenia“ skrze vieru plodiacu ovocie Ducha. Zamieňanie týchto dvoch rovín zapríčinilo v kresťanstve počas stáročí nemálo nedorozumení. V tejto súvislosti je dôležité, že sv. Pavol v Liste Galaťanom na jednej strane kladie zásadný dôraz na nezaslúženosť ospravedlnenia, ktoré nepochádza z našich skutkov, no

zároveň zdôrazňuje vzťah medzi vierou a láskou, medzi vierou a skutkami: „V Kristovi Ježišovi ani obriezka nič neznamená, ani neobriezka, ale viera činná skrze lásku” (Gal 5, 6). V dôsledku toho sú potom na jednej strane „skutky tela”, ktorými sú „smilstvo, nečistota, chlipnosť, modloslužba” (Gal 5, 19 – 21), teda všetky skutky protirečiace viere; a na druhej strane je pôsobenie Ducha Svätého, ktorý živí kresťanský život, vzbudzujúc „lásku, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotu, vernosť, miernosť, zdržanlivosť” (Gal 5, 22), teda ovocie Ducha prameniace z viery.

Na začiatku tohto zoznamu čností je menované agapé, láska, a na konci zdržanlivosť. Duch, ktorý je láskou Otca a Syna, totiž vlieva do našich srdc svoj prvý dar, agapé (porov. Rim 5, 5). No ak sa má táto láska naplno prejaviť, vyžaduje si to zdržanlivosť.

O láske Otca a Syna, ktorá nás zasahuje a do hĺbky premieňa náš život, som uvažoval aj vo svojej prvej encyklike Deus caritas est. Veriaci vedia, že vo vzájomnej láske je prostredníctvom Ducha Svätého stelesnená láska Boha a Krista.

Vráťme sa však k Listu Galaťanom. V ňom nám sv. Pavol hovorí, že vzájomným nesením bremien veriaci naplňajú prikázanie lásky (porov. Gal 6, 2). Keďže sme ospravedlnení skrze dar viery v Krista, sme povolaní žiť v Kristovej láske k blížnemu, lebo podľa tohto kritéria budeme súdení na konci nášho pozemského života. V skutočnosti Pavol nerobí nič iné, len opakuje to, čo povedal sám Ježiš, a čo sme počuli v evanjeliu minulej nedele v podobenstve o poslednom súde.

V Prvom liste Korinťanom rozvíja sv. Pavol svoj nádherný chválospev o láske. Je to takzvaný Hymnus na

lásku: „Keby som hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal... Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá; nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, nie je nehanebná, nie je sebecká...” (1 Kor 13, 1. 4 – 5). Kresťanská láska je mimoriadne náročná, lebo vychádza z bezpodmienečnej Kristovej lásky k nám: lásky, ktorá nás volá, prijíma, objíma, nesie, ba niekedy i sužuje, lebo každého z nás núti, aby sme viac nežili sami pre seba, uzatvorení do vlastného egoizmu, ale aby sme žili „pre toho, ktorý za nás zomrel a vstal z mŕtvych” (porov. 2 Kor 5, 15). Kristova láska spôsobuje, že sa v ňom stávame novým stvorením (porov. 2 Kor 5, 17), ktoré je súčasťou jeho mystického tela, Cirkvi.

Z tejto perspektívy ústredné miesto ospravedlnenia nezaslúženého skutkami, ktoré je primárnou témou Pavlovho ohlasovania, nie je v

protiklade s vierou prejavujúcou sa v láske. Ba vyžaduje si, aby sa naša vlastná viera prejavovala v živote podľa Ducha. Často sa neodôvodnene poukazovalo na protiklad medzi teológiou sv. Pavla a teológiou sv. Jakuba, ktorý vo svojom liste píše: „Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov” (2, 26). No kým sa Pavol stará predovšetkým o to, aby ukázal, že viera v Krista je nutná a postačujúca, Jakub zdôrazňuje súvislosť medzi vierou a skutkami (porov. Jak 2, 2 – 4). Tak pre Pavla ako aj pre Jakuba však viera prejavujúca sa v láske, svedčí o bezodplatnom dare ospravedlnenia v Kristovi. Preto spásu prijatú v Kristovi treba spravovať a dosvedčovať „s bázňou a chvením... Veď to Boh pôsobí vo vás, že aj chcete, aj konáte, čo sa jemu páči. Všetko robte bez šomrania a pochybovania... tým, že sa držíte slova života” (Flp 2, 12 – 14. 16),

hovorí ďalej sv. Pavol kresťanom z Filíp.

Často nám hrozí, že upadneme do toho istého nedorozumenia ako spoločenstvo v Korinte: tamojší kresťania si mysleli, že keď sú skrze vieru bezodplatne ospravedlnení v Kristovi, „všetko je dovolené”.

Mysleli si – a často sa zdá, že si to myslia aj dnešní kresťania –, že je dovolené vytvárať v Cirkvi, ktorá je Kristovým telom, rozdelenia, sláviť Eucharistiu bez toho, aby sa starali o biednejších bratov, túžiť po lepších charizmách a nebrať do úvahy, že jedni sú súčasťou druhých, a tak ďalej. Dôsledky viery, ktorá sa nevtelila do lásky, pretože sa obmedzuje na svojvôľu, a pre nás i pre našich bratov najškodlivejší subjektivismus sú katastrofálne.

Naopak, keď nasledujeme sv. Pavla, nanovo si musíme uvedomiť skutočnosť, že práve preto, že sme v

Kristovi ospravedlnení, už nepatríme sami sebe, ale stali sme sa chrámom Ducha, a preto sme povolaní oslavovať Boha v našom tele, celým naším životom (porov. 1 Kor 6, 19). Keby sme ho neoslavovali svojím telom, hoci sme vykúpení predrahou Kristovou krvou, znamenalo by to znehodnotnie nesmiernej hodnoty ospravedlnenia. V skutočnosti je práve toto naša „racionálna“ a zároveň „duchovná“ bohoslužba, na ktorú nás Pavol vyzýva, totiž aby sme „svoje telá prinášali ako živú, svätú, Bohu milú obetu“ (Rim 12, 1).

Na čo by sa zredukovala bohoslužba, ktorá by sa obracala na Pána bez toho, aby sa zároveň stala službou bratom, či viera, ktorá by sa neprejavovala v láske?

Apoštol často stavia svoje komunity pred posledný súd, pretože sa „všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal

odplatu za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé” (2 Kor 5, 10; porov. tiež Rim 2, 16). A táto myšlienka na súd musí osvecovať náš každodenný život.

Dôvod, prečo etika, ktorú Pavol predkladá veriacim, neupadá do moralizovania a javí sa aj pre nás aktuálna, spočíva v tom, že vždy vychádza z osobného i komunitného vzťahu s Kristom, aby sa následne prejavila v živote podľa Ducha. Podstatné je toto: kresťanská etika sa nerodí zo systému prikázaní, ale je dôsledkom nášho priateľstva s Kristom. Toto priateľstvo ovplyvňuje náš život: ak je pravé, vteľuje sa a uskutočňuje v láske k blížnemu. Preto sa každý morálny úpadok neobmedzuje len na individuálnu sféru, ale je zároveň znehodnotením osobnej i komunitnej viery, z ktorej vychádza a súčasne ju rozhodujúcim spôsobom ovplyvňuje.

Dovoľme teda, aby nás dosiahlo zmierenie, ktoré nám Boh daroval v Kristovi, Božia „bláznivá“ láska k nám: nič a nikto nás nikdy nemôže oddeliť od jeho lásky (porov. Rim 8, 39). V tejto istote žijeme. A táto istota nám dáva silu konkrétne žiť vieru, ktorá sa prejavuje v láske.

Vatikán (26. novembra, RV)

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/viera-bez-
lasky-je-mrtva/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/viera-bez-lasky-je-mrtva/) (12.08.2025)